

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Pœna

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

aut languoris amaritudinem opum dulcedo solabitur, aut inopia peller aperitas, ita vel solarium aderit vel finis. Si haec fallunt, veniet quae non fallit. Illa vitae malis omnibus finem dabit. D. Pedum premor aegritudine. R. Si salutem cupis, aut pauper sis oportet, aut ut pauper viuas. Multos hac aegritudine liberaffe traditur pauperas, vera defecatrix corporum: quosdam vero frugalitas, quam voluntariam, seu fictam & imaginariam paupertatem dixerim. Vidisti aliquos perpetua vini abstinence curatos, ita fit, dolor dolore, clauis clauo pellitur, vt antiquo dicitur proverbio. Vix molestum aliquid sine molestia curatur, vt praeterea cum hoc morbo cumque aliis multis pacem habeas, non Baccho solum, sed & Veneri bellum indixisse profuerit. Sed quid agimus? animorum remedia promissimus, non corporum. Habes tamen quam puto vnicam morbi huius curam. Hanc si probas vtere, si minus, non te fallant opifices fomentorum. Patientia in aduersis efficacissimum atque optimum, & sepe vnicum remedi genus est. D. Podagra vitio curuatus sum. R. Ad iter inhabilis, minus idoneus ad laborem, non ineptus ad reliqua gerere, non rei modo familiaris, sed Reipublicae & lummi, si ita fors tulerit, imperii curam potes. Itaque memorandum valde Septimii Severi Romani principis dictum vnum, qui senex ac podagricus dum conurationem nobilitum, qui se viuo filium eius Augustum dixerant, deprehendisset: comprehensis authoribus seditionis ac filio, omnibusque ante solium eius diffusis, metuque vltimi supplicii tremefactis, ac territis, ipse manu ad caput relata tandem inquit, sentitis caput imperare, non pedes. D. Podagra memiserum miris modis torquet. R. Noli solas aperitates rerum flere, sed memento si quid dulce, aut iucundum tibi obrigit, quo incommodum hoc solari possis. Vnus ex multis pessimis vulgo mos est, vt in aduersis querulu m, atq; impaticos, obliuiscam in prosperis, atque ingratum sit, quoniam iniquus fieri potest. Nam quis aequis auribus audiat exempli causa vel Seuerum ipsum quem diximus de podagra, vel Domitianum de caluicio, quod aegritudine dicitur tulisse, vel Augustum senem de sinistra debilitate oculi, vel Iulium Caesarem de timore nocturno, & quiete visus turbida, vel postremo, alios fortunatissimi viros de vna, seu de altera natura (si dici licitum) aut fortunae iniuria, sic querentes, vt imperii, atque opum victoriarum, ac tantorum ingratu, atq; immemores sint honorum dum se homines meminerunt, quos plenam, perfectamque felicitatem hic sperare demeritae sit, amara dulcibus temperare modestiae, hoc podagrae proprium, hoc morborum omnium commune remedium inuenies, saauinq; consilium, sanctumq; faceris, senis illius laeta multa adepti, dura multa perpeffi, qui bonis de manu Dei licet late acceptis mala quaeque patienter suscipienda censebat, quamuis mali aliquid dare vel facere manus illa non nouerit, sed humanam respexit opinionem. D. Podagra me in lectulo podis insolubilibus pressum tenet. R. Te tacente flare animus potest, caelumque, & terras, ac maria permeare.

§ APOPHTHEGMATA.

Anaxarchus dicebat, si quis alterum audiret imprecantem sibi manus & pedes inutiles, iratum illi procul dubio fore. Diuites autem, cum se ipsa manus suas pedesque faciant inutiles, interim ob hoc ipsum se beatos existimare. Notaui autem vir prudentissimus eos qui ex otio variisque delictis podagram sibi ipsis parant. *Stob. serm. 28. de Otio.*

Publius Cyrius, cum esset otia iocosa quaestio, quodnam esset molestum otium, & aliis aliud opinaretur, respondit, podagra. Otium vt rem suauissimam expetunt omnes, sed otium podagrici cum summo cruciatu coniunctum est. *Pontanus Erasmi lib. 6. apophthegm.*

Cicero in Vatinius, qui cum pedibus aeger esset, volebat tamen videri commodioris valetudinis factus, dicebatque iam se bina milia passum ambulare. Dies enim, inquit, longiores sunt. *Moc. Fabius scribit Cicero, Macrobius libro secundo, capite 4. Saturn. Augusto.*

Narratur & hodie quiddam non minus facetum, si modo accederet vetustatis commendatio. Miles quidam in conuiuio iactabat sibi balilam esse, quae iaculum excuteret ad spatium nulli creditibile. Reclamantibus conuiuiis omnibus affirmabat famulum suum id vidisse factum. Accersito famulo percontatus est illum, an non ipse vidisset quod narraret: Tum famulus, Verum inquit, narra, here, sed dum vento secundo miseris sagittam. *Erasmi, Roterd. libro 4. a. poph.*

Alphonsus interrogatus, cur podagrici loquaciores ceteris essent? respondit, podagricos pedum vitio afflictos, ambulare non posse: ideoque lingua, velut ambulatio quadam eos ciebrius vti solere. *Pavoni. 3. de rebus gestis Alphonsi.*

Pet. Luidanus audiens quendam familiarem de pedum dolore ciulatus emittere, nec posse illos compescere, accurrat ad clamores: Ecquid, inquit, alii de itinere queruntur assiduo, laboribusque quam plurimis: de perpetua negotiorum inquiete quereris atque otio: quod si tibi molestum est, exurge parum, & peregre proficiscere. *Pontanus.*

Poena.

§ DEFINITIO ET ETIMOLOGIA.

POENA, Graecum vocabulum esse videtur. Illius dicitur, licet Varro a pendendo dictam esse, ut supplicium, quo quis ob delictum afficitur. *Heb. verbo Hana, sid est, multauit, puniuit, condemnauit.* Poena est noxae vindicta, secundum Vlpianum. Cetera vera Cicero esse commemorat, scilicet, Damnum, Vindicta, Talionem, Ignominiam, Exilium, Seruitutem, Mortem, fit poenitentia, hinc poenitudo, & poenitio, & poenitor.

§ LOCI BIBLICI.

Poenae impiorum in thesauris reconditae. *Deum delinquentibus poena a Iudicibus irroganda, vt in psal. cxi. Exodi 25. 5. furis, v. 1. Et homicidi, et 12. Idololatriam perbiam peccantis, Num. 15. 9. 30. talionis, Genes. 9. 4. 6. Leuit. 24. 17. Dent. 19. 8. 19. poenarum tria genera Dan. 2. Reg. 13.*

§ SENTENTIAE BIBLICAE.

Infernalis poena horribilis est absonam omnis boni.

Sicut oues in inferno positi sunt: mors depulsa. Peccator videbit & irascetur, dentibus suis fremens & fiderium peccatorum peribit. *11.* Filii autem regni eiciuntur in tenebras exteriores, & strido dentium. *Matth. 8.* Descendit a me omnes operarii iniquitatis, libi est in dentium: cum videris Abraham & Isaac & Iacob, & habitas in regno Dei, vos autem expelli foras. *Luc. 13.* Eleuans autem oculos suos, cum esset in templo, ait: ham a longe, & Lazarum in fine eius: & ipse dicitur Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, vt in domum digiti sui in aquam, vt refrigeret linguam meam, quia hac flamma. *17.*

Propter profaniam omnis mali.

Ignis succensus est in furore meo, & ardebit iniquitatem iustiana. *Deus. 32.* Ad nimum calorem transfer ab aquis nimum & ignis ros peccatum illius. *Iob. 24.* Pluere super peccatores laqueos ignis, sulphur & ignis larum pars calcis eorum. *Psal. 11.* Pones eos vt elibanum ignis, in tempore vultus tuus. Per que peccat quis, per haec & torquetur. *Sap. 11.* Stupa collecta synagoga peccantium, & consumitur flamma ignis. *Eccles. 21.* Concupiscitis ardorem & parietis stipulam: spiritus vobis vorabit vos. *Esa. 33.* Audite qui longe estis, quae fecerim, & cognoscite virtutem dinem meam. Contritii sunt in Sion peccatores, postulantes hypocritas. *Ibid.* Quis poterit habitare de vobis cum igne deuocatus habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis. *Ibid.* Et conuertentur torrentes eius in pacem, & humentur phur. *34.* Ecce ego cibabo populum istum ab sinthio, & peruram quam fellis. *Ierem. 9.* Ecce enim dies veniet successa, quasi caminus: & cetera superbi, & omnes facientes impietatem, stipulas, & cetera radices & germen. *Malach. 4.* Quantum glorificauit te, & in delictis fuit, tantum mentum & iustum. *Apoc. 18.* Et infernus & mors illi sunt in stagnum ignis. *Hoc. 2. cunda. 20.*

Interminabilis.

Vermis eorum non morietur, ignis eorum non extinguitur, & videntur vique ad satietatem visionis omni carni. *Esa. 66.* Descendite a me maledicti, ite in ignem aeternum, qui praeparatus est diabolo, & angelis eius. Et ibunt, hi in supplicium aeternum, autem in vitam aeternam. *Matth. 25.* Bonum est tibi lucum introire in regnu Dei, quam dolum habentem mitti in gehennam ignis, ibi vermis eorum calcatur, & ignis non extinguitur. *Marc. 9.* Quae poenas dabunt in interiu aeternas a facie Domini, de gloria virtutis eius, cum venerit glorari in sanctis suis, & cetera fieri in omnibus, qui crediderunt in die illo. *2. Thes. 1.* Si quis adoraucit bestiam, & imaginem eius, & accepto

PC

POLYAN

esse supplicium:horribile valde quis ponit gehennas,nisi tale dictu-
rus est,quale est à beatæ illius gloriæ honore expelli, & esse exoum
Christo. In Matth. 6.

Quis putas tunc mœror erit, quæ tristitia, quum separabuntur
impia à confortio factorum, & à visione Dei, & traditi in potestate
dæmonum ibunt cum ipsis in ignem æternum? ibique semper e-
runt sine fine, in luctu & gemitu, ubi erit dolor intolerabilis, fœtor
incomparabilis, timor horribilis, mors corporis & animæ, sine spe
veniæ & misericordiæ: ubi nec qui to. quer, aliquando fatigatur, nec
qui torquetur, aliquando moritur: sed sic morientur, vt semper vi-
uant, & sic viuent, vt semper moriantur. Aug. 1.1. de anima.

Iuste puniuntur, qui licitis abutuntur: iustus vero puniuntur,
qui aliena rapere conantur: sic Satanas cœlum, sic protoplastus per-
didit paradysum. ibid.

Occultam culpam sequitur aperta percussio, vt malis exteriori-
bus interna puniantur, & cor publice corruat, qui laenter peccabat.
Cassian. P'sal.

POËTARVM DICTA.

Hora. Serm. 3.

Adstr.

Regula peccatis que pœnas irrogat aquas:
Ne scintilla dignum, horribili fœtere flagello.

Claud. Epig. Satisfact.

Me dolor incautus, me lubrica duxerit atas,
Me timor impulserit, me deuius egerit ardor,
Te tamen haud decuit patibus concurrere telis.

Quid. epist. 5.

Leniter, ex merito quicquid patiare ferendum est,
Que venit indigne pœna, dolenda venit.

Claud. cons. Manlii.

Qui fruitur pœna, serus est, legamus, Siderur
Vindictam prostrare sibi cum visceribus felle
Candescimus, ardet stimulis ferturq; nocendi
Prodigus, ignarus causæ.

Sen. Troad.

Sic pœna peritur, que peti ex auio potest?
Famulare collo nobili subeat iugum.

Antholog. Sac. lac. Bill.

Diuinas minas impiis contemptui esse.

Quid sibi vult, tumido quod dormit in aqore Ioude,
Quem tamen insequitur vindicta ira Dei?
At contra Sigillant innoxia pœtor, vortis
Vlebilibus Deum supplicibusq; Socant.
Scilicet hi Ionam referunt, ad iussa minasq;
Numinus æterni quos sopor altus habet.
At alios illi, quos Scryba minacia terrent,
Cum tamen hac tantum perfida corda petant.

SENTENTIÆ PHILOSOPHICÆ.

Nec domus, nec Respublica stare potest, si in ea nec recte factis
præmia extent vlla, nec supplicia peccatis. Cicero 3. de Natura Deo-
rum.

Legibus præmia proposita sunt virtutibus, & supplicia vitis. 1. de
Orat.

Verus iustus, atque honestus labor, honoribus, præmiis, ac
splendore decoratur: vitia autem hominum, atque fraudes da-
mnis, igo minis, vinculis, verberibus, exiliis, morte mutantur. 1. de
Orat.

Improbis pœna statuenda est: nec minor vero iis qui secuti erunt
alterum, quam iis, qui ipsi fuerint impietatis duces. In Latio.

Quos ipsa natura retinet in officio non potest, ii magnitudine
pœnæ maleficis submoueri debent. Pro Rosc. Amer.

Quotusquique reperietur, qui impunitate proposita abstinere
possit iniuria? Impunitas peccandi maxima est illecebra. 1. lib. 3. Of-
fic.

Non satis est eum, qui laeserit iniuriæ suæ pœnitere: vt ipse ne
quid tale posthac committat, & ceteri sint ad iniuriam tardiores.
1. 6. ff.

Est vitius, vnus improbi supplicio multorum improbitatem
coercere, quam propter multos improbos vni parcere. 5. Act. in
Verr.

Lento gradu ad vindictam sui diuina procedit ira, & tarditatem
supplicii grauitate pensat. Valer. 1.1.
Facit non raro atrocitas pœnæ obediẽtorem duci militem.
Liuus, decad. 1. 18.
Pœnæ leues non possunt refrænare iuuentutis insaniam & inge-
nit ferocitatem, neque rerum honestarum contemptores ad tempe-
rantiam reducere. Dionys. Halic. 1. 2.

in fronte sua, aur in manu sua, hic bibit de viuo ira
inquit est mero. Apoc. 14.

SENTENTIÆ PATRVVM.

Peccata peccati iustissima, vt amittat vnusquisque illud, quo
peccat, cum sine vlla difficultate posset, si vellet, id est, vt
recte non facit, amittat scire quid rectum sit: & qui re-
cte non facit, amittat posse, cum velit. Aug. 1. 3. de

domine, & sic est, vt pœna fit tibi omnis inordinatus ani-
mæ excessus.

Peccatum omnium pœnarum erit eorum, qui præter peccatum
male contraxerunt, nullum insuper addiderunt. in Eueb.

Peccatum non debet esse peccatum, puniatur à te, ne tu
iudicaris. Peccatum tuum iudicem te habeat, non patronum.

Peccata impediunt iustum ab æterna vita quædam peccata ve-
nitiosa, quibus vita ista non geritur: sic ad salutem æternam nihil
aliqua bona opera, sine quibus difficillime vita cu-
ritur, nisi hominis inuenitur. In l. de sent. Prosper.

Peccatum, quod inter tres peccatores imo, impio, gentilem, he-
tæum, multo maioribus pœnis dignus sit, qui ma-
gis dignatus? Hier. super Ezech.

Peccatum maiore supplicio dignum iudicauerim animum,
quod maiore virtutis instrumenta virtutis. Aug. in quadam Ep.

Peccatum, quod per se peccatum est, & crudelia torrar. Hinc ergo
dicitur, quod iustus iudex quanta illic feriat districtione, quos re-
cti excruciat, quos amat. Greg. in moral.

Peccatum, quod omnia continentur, nec tamen sub eo vno ordine o-
mnium, quia iuxta qualitatem corporis sentitur etiam
damnat. Sic damnatis vna est gehenna, quæ affligit & tamen
vno calore comburit: quia quod hic agit dispar valeu-
t. hoc illic exhibet dispar causa meritorum. ibid.

Peccatum, quod iudicium pertinet, vt nunquam careant sup-
plicium mens in hac vita nunquam voluit carere peccato,
in quo terminus vltionis, quia quamdiu valuit, ha-
bit terminum criminis. ibid.

Peccatum, quod longanimitatem negligat, quia tanto districtionem
magis exigit: quanto longiore ante iudicium pa-
nitentia. in Enang.

Peccatum, quod patientiam redditor patientis dicitur, quia peccata ho-
minis, & reddit: nam quos diu, vt conuertantur, tolerat.
Sic dicitur, quod patientiam dicitur. ibid.

Peccatum, quod bene esse perdidit, & esse non perdidit: ex qua
re, vt & mortem sine morte, & defectum sine defe-
ctu, sine fine patitur, quatenus ei & mors immortalis sit, &
defectus, & finis infinitus. Lib. 4. dialog.

Peccatum, quod cum sine dereliquerit, quia cum sine vixerunt. Nam
vixit sine fine viuere, vt potuissent sine peccare.
Peccatum, quod in peccato semper viuere cupiunt, quia nun-
quam peccant, dum viuunt. Ad magnam igitur iudicantis
peccant, vt nunquam careant supplicio, quia in hac vita
non noluerunt carere peccato. ibid.

Peccatum, quod atrocius in tormentis obruitur, quo altius in
premiis extollitur, transit quod extollitur, permanet quod punitur.
Peccatum, quod in via, in peruentione damnabitur: & quali per a-
ntea ad carcerem peruenit, qui per præsentis vitæ prospera
peruenit. tendit in Mor.

Peccatum, quod inuultu animam à præiis desideris mutat, ab
implicis non liberat, quos mutat: nam quem præsentia
peccata corrigunt, ad sequentia perducunt. ibid.

Peccatum, quod quos culpa simul inquinat, par etiam pœna adstrin-
git, quia iniquitate dispartit: quatenus simul damnatio conterat,
et dano subieciabatur. ibid.

Peccatum, quod modo fit miseris mors sine morte, finis sine fine, defe-
ctus sine fine: quia & mors semper viuunt, & finis semper incipit.
Peccatum, quod deficiat nescit. Mors perimit, & non extinguit: dolor
deficiat nullatenus pauorem fugat: flamma comburit, sed ne-
quid tenebras excutit. ibid.

Peccatum, quod inflexibilis & obliuiscens mentis malum punitur æternali-
ter, quia quod breue fuit tempo-
re operamentum esse constat in perniciosa voluntate ita vt si
moreretur, nunquam velle peccare desineret: imo sem-
per velle, vt semper peccare posset. Bernard. in epist. 75.

Peccatum, quod tam poenale, quam semper velle, quod nunquam erit, &
quod nunquam non erit? Bernard. de confid.

Peccatum, quod inuisum iuste euadere, quam iustum iniuste
quæ reus, etsi semel euaserit, potest iterum perire, innocens
semel perierit, iam non potest reuocari. Chryso. super
1. cor. 1. 1.

Peccatum, quod plurimi sola perimant gehennam, ego autem
gloriæ amissionem multo amarius, quam ipsius gehennæ dico

Bonum confert.

Lauamini mundi estote, auferte malum cogitationum vestra- rum ab oculis meis, quiescite agere peruerse, discite benefacere, qua- rite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite vi- duam & venite & arguite me, dicit Dominus. Si fuerint peccata ves- tra vt coccinum, quasi nix dealbabitur: & si fuerint rubra quasi vermiculus, quasi lana alba erunt, Esa. 1.

Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum celorum, Matth. 3.

Quoniam impletum est tempus, & appropinquauit regnum Dei: Pœnitentiamini, & credite Euangelio, Marc. 1.

Dico vobis, quod ita gaudium erit in celo super vno peccatore pœnitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis, qui non indigent pœnitentia, Luc. 15.

Sic oportebat pati Christum, & resurgere a mortuis tertia die, & predicari in nomine eius pœnitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes, Act. 1.

Nunc gaudeo, non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad pœnitentiam. Quæ enim secundum Deum est tristitia, pœnitentiam in salutem stabilem operatur, Cor. 7.

Pœnitentiamini igitur & convertimini, vt deleantur peccata vestra, Act. 3.

Auditu auris audiui te, idcirco ipse me reprehendo, & ago pœni- tentiam in fauilla & cinere, Job. 42.

Non veni vocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam, Luc. 5.

Inpeditur diuine bonitatis contemplatione.

Dedit ei Deus locum pœnitentiæ, & ille abutitur eo in superbiam Job. 24.

Et miseris omnium, quia omnia potes, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam, Sap. 11.

Diuidatur Soluptionis inhaesione.

Apprehenderunt mendacium, & noluerunt reuerti. Attendi & auscultavi, nemo quod bonum est loquitur: nullus est qui agat pœnitentiam super peccato suo, dicens: Quid feci? Omnes conuersi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad prælium, Jer. 8.

Et dedit illi tempus, vt pœnitentiam ageret, & non vult pœnitere Apoc. 2.

Pœnitentia perficitur corde.

Et in omnibus his non est reuerfa ad me præuaricatrix Sôdr eius Iuda in toto corde suo, sed in mendacio: ait Dominus: Reuertere a uer- fatrix Israel, ait Dominus, & non auertam faciem meam à vobis, & non irascar in perpetuum, Jer. 3.

Et egressus foras fleuit amare, Matth. 26.

Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix, vt cognouit quod Iesus accubuit in domo Simonis leprosi, attulit alabastrum vnguen- ti, stans retro secus pedes eius, lachrymis cepit rigare pedes eius, & capillis capitis sui tergebat, osculabatur pedes eius, & vnguento vn- gebat, Luc. 7.

Ore.

Sed quia patiens est Dominus, in hoc ipso pœnitentiam, & indul- gentiam eius fufus lachrymis postulemus, Iud. 8.

Sacrificium salutare, est attendere & discedere ab omni iniquita- te, Eccl. 55.

Opere, vt sit virtus sine mali admixtione.

Si iniquitatem quæ est in manu tua, absterueris à te & non manserit in tabernaculo tuo iniustitia, tunc lauare poteris faciem tuam absque macula, & eris stabilis, & non timebis, Job. 11.

Pœnitentibus autem dedit viam iustitiæ, Eccl. 17.

Fili peccasti, non adicias iterum: sed & de pristinis deprecare, vt tibi dimittantur, Eccl. 21.

Quærite bonum: & non malum, vt viuatis. Odite malum, & dili- gite bonum, Amos 5.

Facite ergo fructus dignos pœnitentiæ, Luc. 3.

Memor esto itaque vnde excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac, Apoc. 2.

Fructuosa sine procrastinatione.

Septies enim in die cadet iustus, & resurgit: impius autem corruent in malum, Prov. 24.

Non tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die in diem, Eccl. 5.

Hæc dicit Dominus: in tempore placido exaudiui te, & in die sa- lutis auxiliatus sum tibi, Esa. 49.

Non est enim ei bene, qui assiduus est in malis, & elemosynas non danti, quoniam & Altissimus odio habet peccatores, & miser- tus est pœnitentibus, 12.

Angustia superueniente requirent pacem, & non erit, Ezech. 7.

SENTENTIÆ PATRYM.

Pœnitentia aboleri peccata indubitanter credimus, & in vltimo vitæ spiritu admittorum pœnitent. Aug. de eccl. dog. 6. 48.

In tribunal mentis tuæ adscende contrate: & teum te constitue ante te, nolite ponere post te, ne Deus te ponat ante te, in lib. de Scri- pt. agen. pan.

R R R R 2 Nôli

FABVLA

Afini lapsus.

post longam & probatam seruitutem suam, & multas one- rante barulationem egregias operas, quodam tempore, sub- iactante onere, cum ad faxum improuifum offendisset, in via ce- lense accurrit agiator, & acerbissimis verbis atque vehemen- tissimo plagi illum petit. At afinus secum & suam conditio- nem exhibere, & accusare ingrati domini seruitutem, qui oblitus o- mnia, & vnam fortunam offensam tam grauitate af-

significat, fere homines quid quoque tempore fiat, non quando factum sit, spectare, & vnum sepe delictum memo- riorum egregie factorum inducere ac delere.

Pœnitentia.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Pœnitentia, Græce μεταμέτεια, μετανοία, ut, & μετανοία, Dô- re: est aliqua commissa vel prætermissa subnalesens. Vel est pœnitentia, mala præterita plangere, & plangenda iterum non

reuertere, sic. Ambr. Greg. & Theol. 4. Sen. dist. 14.

pœnitentia est virtus, qua commissa mala cum emendationis studio plangimus, & odimus, & plangenda vltierum committere

non volumus, sic. Magist. Sen. dist. 14.

pœnitentia est quædam dolentis vindicta, puniens in se quod do- luit, sic. Irenæus. Aug. & hab. de pœnit. dist. 2. can. Pœni- tentia non dicitur

deducitur, dicitur quasi pœna teneri. Et enim dicimus, cum quæ ipsi fecimus, aut quæ de nostrâ pœna, nostroque consilio facta sunt, ea nobis post incipiunt di- citur, tenentur, in quæ in his nostram demutamus. Et quoniam

tenentur, & ad id vel pudori sunt, pœna quædam esse videntur, fit vt pœna, quando pro tæde accipiatur. Sane vt dicimus, me pœni- tentia teneri, ita pœnitentor, id est, pœna teneor dicimus, sed non oblatui casus est.

LOCI BIBLICI.

pro dolorem capere, 2 Cor. 7. 8. Vide respicientia. Ad

penitentiam cum spe venite inuitantur peccatores, Luc. 5. 32. 1 Sam. 7. 3. Reg. 8. 33. 34. 35. 37. 47. 48. 2 Paral. 30. 18. 20. 6. Nehem. 19. 9. 27. 28. 10. 8. 9. 5. 6. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

penitentiam dum iam sumus agenda est, Eccl. 17. 24. 18. 25. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

penitentiam capaces qui, Luc. 9. 31. pœnitentiæ contemptus quam

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN